

SAUGI

S. K. BARNETT

Iš anglų kalbos vertė
Jurga Brastavičiūtė

Sofoklis

VILNIUS, 2021

DEVINTAS

Kartu su mumis svetainėje sėdėjo FTB agentai Hesė ir Klainas. Tačiau aš juos įsivaizdavau kaip vieną iš tų jutube prasimušti norinčių komikų duetų, nes taip buvo lengviau klausytis klausimų, į kuriuos atsakinėti nenorėjau. Mama prašė jų liautis, nes tai akivaizdžiai mane slėgė.

– Atsiprašau, – pasakė Hesė, moteriškoji komediantų dueto pusė, – suprantame, kad sunku jums abiem, bet kuo daugiau sužinosime apie tai, kas nutiko, tuo didesnė tikimybė bus juos rasti. Ar nenori, kad pasodintume juos už grotų, Džene?

Iš tikrųjų aš norėjau, kad jie liautųsi klausinėti „Kada prasi-dėjo seksualinė prievarta?“ ir „Ar gali tiksliai apibūdinti, ką jis tau darė?“, ir „Ar tavo prievartaudamas Tėvas naudojo apsau-gos priemones?“

Norėjau užlipti į viršų ir nusenūsti arba grįžti su mama į „Ruzvelto laukų“ prekybos centrą nusipirkti daugiau naujų pa-laidinių.

– Nebenoriu apie juos galvoti, – išrėžiau.

– Žinoma, – atsiliepė Hesė. – Tai visiškai suprantama. Bet jie įvykdė labai rimtą nusikaltimą. *Kelis* rimtus nusikaltimus. Ir privalome juos sučiupti pirmiau, nei jie spės padaryti tai dar kam nors. Gali tai suprasti, Džene, argi ne?

Mama mėgino apklausą atidėti, bet FTB nenusileido. Kiekviena laukiant iššvaistyta diena reiškė, kad rasti mano pagrobėjus bus sunkiau, aiškino jie.

– Kodėl norit žinoti... na, žinot... apie tuos dalykus?

Hesė pažvelgė į Klainą, lyg klausdama to paties. Iš tikrųjų ji tiesiog perdavė estafetę, tai buvo jų standartinis veikimo būdas. Kaskart man ar mamai užsispyrus dėl atsakymo – daugiausia apie seksualinius dalykus, – Hesė perleisdavo žodį Klainui. O šis pakeisdavo temą – tarkim, paklausdavo, kur gyvenome Ajovoje.

Papasakojau FTB agentui Klainui apie apleistą treilerį sąvartyno pakraštyje. Apie dvi apiplyšusias lovas ir tarakonų knibždančias spinteles, ir neveikiančią kriauklę. Apie skylę lubose, pro kurią pylė ledinis lietus.

– Ji papasakojo viską apie Ajovą detektyvei Šiling, – pasakė mama. – Policijos nuovadoje. Ar jie nepasidalino su jumis?

– Kilnojamąjį namą patikrino, – atsakė Klainas. – Jis buvo tuščias.

– Na, jūs nemanėte, kad jie... na... liks ten? – paklausiau aš.

– Jeigu manė, kad kreipsiesi į policiją, tada ne, – paaiškino Klainas. – Kodėl jie būtų taip manę?

Aš gūžtelėjau.

– Iš kur man žinoti?

– Kokiomis tiksliai aplinkybėmis juos palikai?

– *Aplinkybėmis?*

– Ar tą dieną susipykote? Ar tada pasakei jiems ką nors... apie seksualinę prievartą, apie tai, kad jie tave pagrobė... Ką nors konkrečiau?

– Nieko panašaus.

– Gerai, Džene, – tarė Klainas. – Tai kaip viskas buvo?

– Aš tiesiog norėjau iš ten pabėgti. Taigi vieną dieną ėmiau ir pabėgau.

– Kaip?

– Išėjau ir negrižau.

Jie jau buvo klausę, ar pargrobėjai kaip nors ribodavo mano judėjimą.

– Kartais.

Štai kaip rišam tavo rankas, rišam tavo rankas, rišam tavo rankas, štai kaip rišam tavo rankas anksti ryte...

Ar jie kuriuo nors metu leido man lankyti mokyklą?

– Ne.

(Hesė paaiškino mamai, kad mokymas namuose visiškai suprantamas, nes kuo mažiau kontaktų pagrobėjai turėjo su valdžios atstovais, tuo geriau, o aš paaiškinau, kad tai nebuvo mokymas namuose – skaityti išmokau iš visų tų „DC“ komiksų, kuriuos rinko Tėvas, matematikos – skaičiuodama tuščius butelius, kuriuos jis surinkdavo gatvėje.)

– Tačiau galiausiai jie suteikė tau daugiau laisvės, – pastebėjo Klainas.

– Jei norit tai taip pavadinti.

Jau buvau papasakojusi apie šūdiną darbą, į kurį man leido vaikščioti prekybos centre, daugiausia tam, kad prisidėčiau prie šeimos išlaidų.

– Taigi tą dieną, kai išėjai, jūs nesusiginčijote? Nebuvo jokios konfrontacijos su bet kuriuo iš jų?

– Ne.

– Kodėl nusprendei taip pasielgti būtent tą dieną? Kiek tau tuo metu buvo metų?

– Beveik šešiolika.

– Tai kodėl išėjai tą dieną? Kodėl ne praėjusią ar kitą... ar prieš mėnesį?

– Nežinau. Tiesiog taip pasijutau. Tai nebuvo koks didžiulis planuotas sprendimas ar panašiai.

– Ir kur tada išėjai?

– Jau sakiau jums. Sustabdžiau automobilį. Išlipau pirmoje vietoje, kuri atrodė pakankamai toli.

– Ir tai buvo?

– Tai irgi pasakiau. Kuo tai susiję su jų radimu?

– Suprantu, kad atrodo, jog kartojamės.

– Nes *kartojatės*. Milijoną kartų klausiate manęs to paties.

– Džene, kartais pririekia kelių kartų, kad žmonės prisimintų. Ką nors, ko neprisiminė pirmiau. Atsiprašau, žinau, kad tai nemalonu.

Atsidusau ir žvilgtelėjau į mamą, ji irgi atrodė apgailestaujanti, bet nepakankamai, kad vėl stotų mano pusėn.

– Ar pameni, kas tą dieną tave paėmė? – paklausė Klainas. – Tarkim, automobilį?

– Tai buvo prieš kokius dvejus metus.

– Vyras? Moteris?

– Vaikinas.

– Kaip jis atrodė?

– Kaip vaikinas.

– Tai viskas?

– Aha, viskas. Mane tiesiog pavėžėjo. Man nerūpėjo, kaip jis atrodė.

– Gerai. Ir kur jis tave išleido?

– Jau sakiau. Ilinojuje. Peorijoje.

– Džene, ar jie tavęs ieškojo?

– Kas?

– Tėvas ir Motina.

– Iš kur man žinoti?

– Juos palikusi daugiau niekada su jais nesusisiekei?

– Ne. Kodėl būčiau turėjusi?

– Nežinau... Galbūt todėl, kad jie visus tuos metus buvo tavo tėvai. Galbūt todėl, kad norėjai jiems ką nors pasakyti. Turėjai ant jų pykti – pakankamai, kad tą dieną tiesiog išeitum.

– Norėjau pamiršti, kad jie apskritai kada nors egzistavo, – štai ko norėjau. Be to, kaip būčiau su jais susisiekusi? Jie juk neturėjo telefono ar kompiuterio, ar panašiai.

– Teisingai. Galbūt būtum galėjusi išsiųsti jiems laišką?

– Galbūt nebūčiau, nes galbūt jie neturėjo pašto dėžutės ar net, na, adreso. Tai buvo tik apleistas treileris.

– Džene, kalbant apie treilerį, – vėl įsiterpė Hesė – estafetė perduota man nė nepastebėjus. – Kur visi miegodavote?

– Kur miegodavome?

„Kas per absurdiškas klausimas?“ – norėjau pasakyti. Ko ji paklaus toliau? Kaip sėdėdavome prie vakarienės stalo?

– Ar visi miegodavote toje pačioje erdvėje?

– Mano lova buvo gale, – atsakiau. – Ne visai lova. Tik čiuržinys.

Pagalvojau, kad jie tikriausiai ieškos plaukų ir panašiai. Aišku, kad ieškos.

– O Motina ir Tėvas... jie miegodavome priekyje?

– Aha.

– O kai Tėvas, atsiprašau, kai jis naudodavo prieš tave seksualinę prievartą, jis palikdavo Motiną ir ateidavo į tavo lovą gale?

– Aha.

– O ką darydavo Motina?

– Knarkdavo.

– Taigi kai jis tave prievartaudavo, ji miegodavo?

– Dažniausiai.

– Bet ne visada? Kartais ji nemiegodavo? Būdavo atsikėlus? Galėjo girdėti, kas vyksta?

– Ji žinojo, kas vyksta.

– Kalbu apie kartus, kai būtent tuo metu prieš tave taikė prievartą.

– Nežinau.

– Tu nežinai, ar ji kada nors buvo pabudusi ir girdėjo, kas vyksta?

– Aš būdavau kaip ir užsiėmusi.

Dabar mano balsas skambėjo piktai, įsivaizdavau jį kaip tikrą, kietą daiktą iš plieno, aštrų kaip skustuvas, galintį su-pjaustyti Hesę ir Klainą į gabalėlius.

– Mes apie tai jau kalbėjome, – įsiterpė mama. – Ar tikrai turim vėl tai aptarinėti?

– Tik dar keli klausimai, – atsakė Hesė. – Apgailestauju.

Ne, ji visai neapgailestavo.

– Ar Motina, – pradėjo ji, – nežinau... ar ji kada nors elgėsi užjaučiamai?

– Ką tai reiškia?

– Noriu pasakyti, ar ji kada nors mėgino tau padėti? Liepė Tėvui liautis? Žinai, mėgino tave apsaugoti?

– Ne.

– Kaip manai, kodėl?

Pajutau, kaip jis prasideda – kvailas drebulys. Vėl buvau toje keistoje planetoje, kurioje gyveno visiškai kitokia Dženė – tokia, kokiai nereikėjo kasdien elgtis lyg širšei, kaip tai Dženei Žemėje.

– Gal todėl, kad ji buvo visiška kalė.

Trumpam įsivyravo tylą, lyg jiems būtų reikėję leisti mano pykčiui atvesti.

– Ką prisimeni apie tą dieną, kai tave pagrobė? – paklausė Klainas, vėl perėmęs iniciatyvą.

– Ką?

– Tą dieną, kai jie tave pagrobė. Ką tu prisimeni?

„Palūkėkit, – pamaniau. – Palūkėkit.“

- Ėjau į savo draugės Tonės namus. Ir mane pagrobė...
- Taip, mes tai žinome. Bet kaip? Ar privažiavo automobiliu ir įsitempė tave į vidų? Tik Tėvas? Ar jie abu?
- Neprisimenu. Viskas... viskas kaip migloje.
- Gal galėtum minutėlę apie tai pagalvoti?
- Tačiau aš minutę galvojau apie tai, ką man pašnibždėjo Benas: „Aš jį išgalvojau... Keista, kad prisimeni, tiesa?“
- Taigi? – spustelėjo Klainas. – Ar tai padarė tik jis... Tėvas? Įtempė tave į automobilį? Ar jie abu?
- Tik jis.
- Įtraukė į automobilį?
- Taip.
- Koks tai buvo automobilis? Ar prisimeni?
- Man buvo šešeri.
- Žinoma. Bet galbūt jie kurį laiką tą automobilį turėjo?
- Ne. Noriu pasakyti... Nemanau.
- Ir jis pagriebė tave, kaiėjai šaligatviu?
- Taip. Teisingai.
- Kaip?
- Kaip?..
- Ar jis priėjo tau iš nugaros ir tiesiog sugriebė? Ar pirmiau sustabdė? Galbūt ką nors pasakė.
- Jis... mane sustabdė.
- Ir kažką pasakė?
- Aha.
- Ką? Ar prisimeni, ką jis tau pasakė?
- Jis pasakė, kad mano mama paprašė mane paimti.
- Bet tu žinojai, kad tai melas, teisingai? Ėjai į savo draugės Tonės namus. Tavo mama, – dabar agentas pažiūrėjo į ją, – ji buvo ką tik išleidusi tave pro duris. Tad žinojai, kad tai netiesa, kad šis nepažįstamasis neturėjo tavęs paimti.

- Aha. Teisingai.
- Kas nutiko paskui? Nėjai su juo, kaip jis norėjo. Ir tada jis tave pagriebė?
- Taip.
- Ar rėkei?
- Rėkiau? Aš ne... taip.
- Staiga prisiminiu, ką reiškia klykti ir negirdėti jokio iš burnos sklindančio garso, nes neįstengi prasižioti.
- Jeigu judėsi, skaudės labiau...*
- Ką jis padarė tada? Ar kuo nors uždengė burną?
- Savo ranka.
- Jis užčiaupė tave ranka. Ir įtraukė į automobilį?
- Taip.
- Kas įvyko tada?
- Aš ne...
- Ar kai jis įtraukė tave į automobilį, tu vis dar rėkei?
- Taip.
- Tai ką jis padarė?
- Jau sakiau. Buvo uždėjęs ranką man ant burnos.
- Net vairuodamas?
- Tikriausiai. Neprisimenu.
- Gerai. Kur jis tave nusivežė?
- Nežinau... turbūt pas Motiną. Buvau išsigandusi. Klykiau.
- Nepameni, kur buvo Motina? Kur jis tave nusivežė?
- Ne.
- Namą? Butą?
- Aš... man atrodo, tai buvo butas.
- Gal pameni, ar važiavote ilgai? Iš ten, kur jis tave pagrobė.
- Neprisimenu. Atrodė ilgai.
- Kaip ilgai ten gyvenote? Tame bute.
- Nežinau. Kurį laiką.

- Mėnesį? Metus?
- Tikrai neprisimenu. Ilgiau nei mėnesį.
- Ar aplink buvo kaimynų?
- Nepamenu nė vieno.
- Tu įsitikinusi? Nė vieno? Taigi kol kas iš visų vietų, kuriose su jais gyvenai, tu nepameni nė vieno žmogaus, su kuriuo jie būtų bendravę? Kaimyno, paštininko, picą atvežusio kurjerio?..
- Ne.
- Niekas niekada nepabeldė į duris?
- Aišku. Tai yra, manau, kad kas nors buvo.
- Gerai. Kas?
- Nežinau... nepamenu nieko konkretaus.
- Tu tikra? Nori apie tai pagalvoti?
- Sakiau jums. Nepamenu nieko konkretaus.
- Norėčiau, kad jos taip nebespaustumėte, – vėl užtardama mane įsiterpė mama. – Jeigu nepastebėjote, ji išgyveno tikrą pragarą. Pasakė jums neprisimenanti, kad ten, kur gyveno, kas nors būtų juos lankęs. Juk kalbame apie apleistus namus. Paliktus treilerius. Kas tiksliai būtų galėjęs ten lankytis?
- Jūs nustebtumėte, ponია Kristal. Kad ir kiek žmonės stengtųsi laikytis nuo visų atokiau, jiems vis vien tenka išeiti į pasaulį. Jie susiduria su žmonėmis; žmonės susiduria su jais. Galbūt kas nors buvo atėję į namą. Ar treilerį. Jeigu yra kitų žmonių, kurie juos pažinojo, matė, net kalbėjosi su jais, tai aki-vaizdžiai labai mums padėtų. Jūsų dukra gan miglotai apibūdino juos policijai.
- Tiksliai papasakojau, kaip jie atrodė, – ištariau.
- Nesu tikras, kad tai tiesa. – Kleinas nuleido akis į savo užrašus. – Tėvą apibūdinai kaip maždaug penkių pėdų ir dešimties colių ūgio. Rudos akys. Žilstantys plaukai. Maždaug vidutinio ilgio barzda. Jokių kitų išskirtinių bruožų. Motina

apie penkių pėdų ir penkių colių. Rudi plaukai. Rudos akys. Vidutinio sudėjimo. – Jis pakėlė akis. – Nelabai daug kuo galėtume remtis.

– Aš pasakiau, kad jo plaukai buvo žilstantys ir *reti*.

– Taip. Reti... atsiprašau, yra pastabose. Ar nuovadoje bendravai su dailininku?

– Detektyvė Šiling mūsų prašė, – pasakė mama. – Atvirai kalbant, tuo metu mes tiesiog norėjome parsivežti Dženę namo.

– Žinoma. Visiškai suprantu. Džene, tu nieko prieš, jeigu rytoj ji atsiųsime?

Aš gūžtelėjau.

– Gerai.

– Žinau, kad apie tai jau kalbėjome, bet tu niekada negirdėjai, kad jie būtų vadinę vienas kitą vardais? Tikrais vardais? Visada tik Tėvu ir Motina?

Liaukis... Aš būsiu gera...

Liaukis – KAS?

Prašau... Aš pažadu...

Prašau – kas?

TÈVE...

– Aha.

– Ir tu niekada jų neklausei? Tikrų vardų? Taip, kaip, na, žinai, vaikai mėgsta visko klausinėti tėvų?

– Jie *nebuvo* mano tėvai.

Klainas pakartojo, kad turi tik kelis likusius klausimus, bet melavo, nes klausimai nesibaigė.

– Kaip dėl gydytojų – jie niekada tavęs pas juos nevedė?

Atsakiau, kad tėvas jais netikėjo.

– Niekada nesivedė tavęs apsipirkti?

Ne – jie vogė drabužius iš labdaros konteinerių.

– Niekada nesivedė tavęs į maisto parduotuvę?

Atsakiau, kad neprisimenu. Ir taip toliau. Jie klausinėjo apie visas vietas, kuriose gyvenome ir kurių daugumos aš neprisiminiau, tada klausinėjo vėl ir daugumos prisiminti aš vis dar neįstengiau.

Galiausiai mama pasakė:

– Užteks.

Buvau pradėjusi nesąmoningai smegti į sofą, lyg būčiau mėginusi fiziškai pabėgti nuo jų, Hesės ir Klaino, ir kvailų klausimų, tikriausiai taip ir buvo. Pavargau būti gera mergaite.

Hesė ir Klainas nenoriai sutiko užbaigti pokalbį.

Klainas paspaudė man ranką, Hesė paplekšnojo per petį ir pasakė, kad aukos dažnai ką nors prisimena po pokalbio su jais, ir jeigu taip įvyks, jie prašo iškart su jais susisiekti.

– Jeigu prisiminsi kitus žmones, kurie buvo sutikę Tėvą ir Motiną, kurie juos pažinojo, kad ir kaip trumpai, mes turime apie tai sužinoti, – pasakė agentė.

– Argi neapklausėte žmonių Su Sityje? Kaimynų? – paklausė mama.

– Ten nėra kaimynų, – atsakė Klainas. – Treileris stovi sąvartyno pakraštyje. Už ketvirčio mylios yra keli namai – ganėtinai aptriušę. Keli žmonės pamena matę Dženę. Niekas neprisimena matęs žmonių, atitinkančių jos apibūdinimą. Tėvo ir Motinos. Nesijaudinkite. – Klainas pažvelgė į mane. – Mes nesiliausime ieškoję.